

MÁRAMAROSI LAPOK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Felelős szerkesztő:
Szépfaludi Örlösy Ferencz.

Kiadó:
Sichermann Mór.

A

„MÁRAMAROSI LAPOK“ TÖRTÉNETE.

Irta: — i — cz.

I.

1883-ban Máramaros vármegye kormányzatának vezetőit: *Lónyay* János főispánt és *Mihálka* László alispánt a Szigeten megjelenő s Hollósy István szerkesztése alatt álló „Közérdek“ czimű heti lap ép oly szenvedélyesen, kiméletlenül, mint igazságtalanul támadta, úgyhogy szükségesnek látszott egy harmadik politikai heti lap alapítása, miután a hatvanas évektől fennálló, a vármegye békéjét zavaró hirlapi viselkedés iránt közönyös „Máramaros“ nem ellensúlyozhatta a „Közérdek“ gáncsoskodásait.

II.

Urányi Imre országgyűlési képviselő, *Kricsfalusi* Vilmos ügyvéd, később országgyűlési képviselő, *Kutka* Kálmán tb. főjegyző, *Jelenffy* Kornél kir. ügyész, *Szabó* Aurél ügyvéd, *Szabó* Sándor aljegyző, *Hetényi* Kálmán képezdei igazgató, *V. Papp* Zsigmond földbir.

tokos, *Szilágyi* István orsz. gyűlési képviselő, *Szaplonczay* Miklós főjegyző, ifj. *Mihálka* László főszolgabíró s a vármegye hangadó férfiai közül igen sokan *Szépfaludi Örlösy* Ferenczet, a m. szigeti születésű fővárosi ismert hirlapíró-t hívták meg, hogy az alapítandó „Máramarosi Lapok“-at a szabadelvű országos párt alapján állva szerkeszsze s az igazságos ügy védelmére a kesztyűt fölvegye.

Az új lap 1883. deczember 12-én jelent meg mutatványul, 1884. január 1-től pedig rendszeren vasárnaponként, másfél iven, a vármegye ügyeit higgadtan tárgyalva, olykor polemikus czikkeiben felelve a támadásokra. A lap felelős szerkesztőjén kívül oszlopos tagja volt a szerkesztőségnek *Kricsfalussy* Vilmos, a későbbi kereskedelmi miniszteri tanácsos, kinek vezérczikkei, szellemes közleményei csakhamar megkedveltették a lapot, mely tíz hónapig erős elhatározással, energikus hangon verte vissza a Hollósy-féle „Közérdek“ támadásait.

1884. augusztusban, midőn a vármegye vezér-férffiai ellen indított támadások megszűntek, a „Máramarosi Lapok“ a „Máramaros“-sal Szépfaludi Ö. Ferencz és Vékony Antal szerkesztése alatt egyesült, hogy 1887. január 1-én szüksége levén újra a lap megindításának a régi szerkesztő szerkesztésében jelenjék meg ismét s mostanáig kitartással teljesítse hivatását. 1896 év kezdetén pályafutásának 11-ik évfordulóját érte el ugyanegy szerkesztő alatt, ami a vidéken nem éppen rendes dolog, közben 1887-ben júniusban Lónyay János főispán 10 éves főispáni jubileuma alkalmával kiadott díszlap hasábjain munkatársakul összegyűjtven Máramaros vármegye összes tollforgatóit.

III.

A „Máramarosi Lapok“ jelentősebb dolgozótársai: *Kutka* Kálmán alispán, *Szabó* Sándor főjegyző, *Urányi* Imre orsz. képviselő, *Kovácsy* Zoltán képezdei igazgató, *Bökényi* Dániel az elemi iskolák igazgatója s ismert tanügyi író, *Bud* Titusz román vikárius, *Szerémy* György és *Toma* Jenő vármegyei aljegyzők, *Berinde* Viktor, dr. *Munkácsy* Pál, dr. *Bukovszky* Endre, *Várnai* Ármin, *Marikovszky* Menyhért, *Nádsay* Berta, *Szent-Imrey* Tamás, *Krúzselyi* Erzsike, *Schpachtholcz* József, *Schmid* Vilmos, *Madaras* Gyula, *Sötét* Ede, *Huszár* Dezső; Budapestről: *Kazár* Emil, K. *Jónás* Ödön, *Szemere* Attila, dr. *Fuhrmann* Ferencz. Tárczát a lap számára gr. *Teleki* Géza volt belügyminiszter, a szerkesztő ifjúkori barátja is irt, valamint *Mikszáth* Kálmán, *Rákosi* Viktor, *Endrődi* Sándor, *Várad* Antal, *Bartók* Lajos, *Erődi* Béla, *Vizvári* Gyula, dr. *Földváry* István is.

A lap egyik legjelentékenyebb főmunkatársa: *Szabó* Sándor vármegyei főjegyző, a jeles költő, ki mint vezérczikkiró, mint a „vármegyei ügyek“ rovatának vezetője s mint tárczairó egyaránt nagy részt vesz ki a munkából; mint vezérczikkirók működnek még (a lap nagyképeességü régi dolgozótársa: *Krisztfalussy* Vilmos elhalván) *Kovácsy* Zoltán, *Toma* Jenő, *Bökényi* Dániel, *Szerémy* György, *Marikovszky* Menyhért. A tárczában *Kutka* Kálmán alispán érdekes utleírásával: „Szigettől Jeruzsálemig és vissza,“ „Boszniai utam,“ „Itália ege alatt“ stb. nagyban fokozta a lap értékét.

A lap szerkesztője: *Szépfaludi* Ö. Ferencz, kit egy-két száz novellájáról is ismer a magyar közönség, mint vezérczikkiró, tárczairó s mint a „Hírek“ rova-

tának vezetője, egész sor fiatal író buzgólkodása mellett törekszik a fővárosi szellemben, a kipróbált zurnalista jó ízlésével szerkesztett „Máramarosi Lapok“-ban a közönségnek inyére való hetilapot nyújtani.

IV.

A „Máramarosi Lapok“ 1887 óta, hogy szerkesztője a „Máramaros“ kötelékéből a Szaploneczay Miklóst és Vincz Gyula alispán jelöltségének ideje alatt kivált — mert a Máramaros másik szerkesztője Vincz Gyulát támogatta, míg Szépfaludi a Szaploneczay híve volt — egészen vármegyei hivatalos színezetű hetilap lett a nélkül, hogy a szerkesztőn kívül más is irányitná a lapot. Folyvást bővelkedő tartalommal igyekszik a Máramarosban divatos közönyt jobbra fordítani, ami lassan-lassan sikerül is. *Sichermann* Mór kiadó áldozatkészségével, hetenkint egész kis kötet melléklettel gyarapszik a lap jól megválogatott tartalma.

A szerkesztő a lap beosztásával azt akarja elérni, hogy a máramarosiak, kik a vármegyében laknak s azok is, kik elköltözködve érdeklődnek a lap iránt, megtalálják benne az olvasni valót, valamint a központi ujságok is a máramarosi híreket. Beszámol a Máramarosban történetekről, hirt ad mindarról, ami Máramarost érdeklőleg máramarosi emberrel idegenben történik; előmozdítani igyekszik a megye kultúráját, feltárja a gyógyítandó sebeket, a hibákat és hiányokat, figyelemmel kíséri a tanügyi állapotokat, a vármegye közigazdaságát, a népnevelést; buzdit a hazaszeretetre, a magyarosodásra, arra az igaz testvéri szeretetre, mely a vármegye különböző ajku, nemzetiségű lakossága közt megszilárdulva a megye

boldogságát szerzi meg ; a magyar állameszme lelkes apostola.

A lap, melynek szerkesztője a vármegye tisztikarának tagja, s támogatói: *Kutka Kálmán* alispán (ki a lap kauczióját is adja) és *Szabó Sándor* főjegyző s a vármegye többi vezérférfia, természetesen a vármegye tisztikarával, ennek ügyeivel is össze van forrva. A lapnak „Vármegyei ügyek“ rovata, mely Máramaros vármegyének mint hatóságnak ügyeivel foglalkozik, tájékoztatja a közönséget mindazon intézkedésekről, mik hétről hétre előfordulnak. A „Máramarosi Lapok“ ugy a volt főispán *Lónyay János*, valamint dr. báró *Roszner Ervin* jelenlegi főispán kiváló támogatásával is dicsekedhetik, a mit szigorú tárgyilagosságával s azzal a nivóval, melyet állandóan megőriz s mely semmi nem korrekt irodalmi hangot meg nem tűr, érdemelt ki. A „Máramarosi Lapok“ at több mint ötszáz példányban nyomják s küldik szét.

